

AJUNTAMENT DE
RIELLS I VIABREA

**ORDENANÇA MUNICIPAL PER A LA PREVENCIÓ I CONTROL DELS
MOSQUITTS, I PARTICULARMENT DEL MOSQUIT TIGRE (Aedes
Albopictus)**

Control documental

TÍTOL	Ordenança municipal per a la prevenció i control dels mosquits, i particularment del mosquit tigre (Aedes Albopictus)	
ELABORAT PER	Regidoria de medi ambient	
DATA CREACIÓ	04/01/2021	
CONTROL VERSIONS	DATA	04/01/2021
	VERSIÓ	1
FORMALITZACIÓ	ÒRGAN APROVACIÓ	PLE
	DATA APROVACIÓ INICIAL	01/09/2008
	DATA APROVACIÓ DEFINITIVA	07/11/2016
	PUBLICACIÓ OFICIAL	BOP NÚM. 178 de 15/09/2010

AJUNTAMENT DE
RIELLS I VIABREA

Text ordenança

ÍNDEX

PREÀMBUL

TÍTOL PRIMER: DISPOSICIONS GENERALS

CAPÍTOL I. Objecte, definicions i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació i usos afectats

CAPÍTOL II. De les obligacions

Article 3. Actuacions generals

Article 4. Situacions específiques

TÍTOL SEGON: CONTROL I INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA

CAPÍTOL I. De la informació a l'autoritat sanitària

Article 5. De la informació i l'autoritat sanitària

CAPÍTOL II. De la intervenció administrativa

Article 6. De la intervenció administrativa

TÍTOL III. DEL RÈGIM SANCIONADOR

CAPÍTOL I. Del procediment sancionador i de l'exercici de la potestat sancionadora

Article 7. Del procediment sancionador i de l'exercici de la potestat sancionadora

CAPÍTOL II. De les infraccions

Article 8. Infraccions

Article 9. Criteris per a la qualificació de les infraccions

Article 10. Qualificació de les infraccions

CAPÍTOL III. De les sancions

Article 11. Sancions

Article 12. Òrgans competents de l'administració local per a imposar les sancions.

Article 13. Graduació i atenuació de les sancions

Article 14. Apreciació de delictes o faltes

Article 15. De les multes coercitives

Article 16. De l'execució subsidiària

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

AJUNTAMENT DE
RIELLS I VIABREA

DISPOSICIÓ FINAL

PREÀMBUL

L'estiu del 2004 es va detectar per primer cop la presència de l'espècie de mosquit *Aedes albopictus*, més conegut com a Mosquit Tigre, al nostre país. Des de llavors s'ha pogut detectar la seva presència en nombroses comarques de Catalunya. Riells i Viabrea presenta, en aquest moment i per les seves característiques urbanístiques, poblacionals, i de proximitat a municipis on ja s'ha detectat la seva presència, un Risc Alt per l'aparició del mosquit tigre.

Els mosquits pertanyen a la família dels culícids. Les larves surten dels ous i són aquàtiques, s'alimenten de matèria orgànica suspesa a l'aigua. Aquestes fases són vermiformes, sense ales, i tenen entre 1 i 10 mm de llargària. Triguen de 5 a 20 dies en transformar-se en pupes (depenent de les temperatures) i aquestes triguen uns dos dies en transformar-se en adults.

Els mosquits autòctons més freqüents a Catalunya pertanyen a l'espècie *Culex pipiens* en medi urbà i també a diverses espècies del gènere *Aedes* i *Ochlerotatus* en medi rural. Tanmateix, el Mosquit Tigre (*Aedes albopictus*) és una nova espècie que afegeix una problemàtica específica i d'alta intensitat a la que causen els mosquits autòctons.

Aedes albopictus té un color molt fosc, quasi negre, amb unes bandes característiques de color blanc platejat a les potes i una ratlla blanca al dors que baixa des del cap fins al tòrax. La seva mida oscil·la entre els 5 i els 10 mm, tot i que normalment fa uns 6 o 7 mm. Els ous són negres i ovalats, d'uns 0.5 mm de llargària i 0.16 mm d'amplada.

Aquesta espècie de mosquit s'ha adaptat molt bé al nostre territori, colonitzant nous hàbitats i criant en petites masses d'aigua, naturals o artificials, estancades i tancades com bidons, gerros, plats de testos, cubells, pneumàtics o altres tipus de recipients que els recorden el seu hàbitat original, constituït per forats inundats en troncs d'arbres.

Tot i que aquest mosquit és vector de diverses malalties en alguns països, a Catalunya no n'és transmissor. Però és una espècie forana de mosquit que cal controlar i prevenir pels efectes nocius que pot arribar a causar a la nostra població. És una espècie diürna i molt activa que fa múltiples picades i ocasiona moltes molèsties.

La possible presència d'aquests mosquits en determinades zones del municipi, fa que s'hagi d'intervenir en espais tant públics com privats per a poder-hi realitzar les actuacions necessàries per garantir el benestar de la ciutadania, així com la seguretat en la salut i el respecte al medi ambient.

Aquesta ordenança municipal pretén aportar la informació, solucions i consells necessaris als ciutadans per evitar la presència i/o expansió dels mosquits al municipi i dotar a l'Ajuntament de les eines necessàries per fer complir les mesures oportunes en aquells espais que puguin contenir aigües estancades, així com permetre als òrgans competents sancionar els subjectes responsables de la reproducció del mosquit tigre, o les altres espècies de mosquits autòctons.

Respecte al marc competencial l'ordenança s'ajusta a les disposicions de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya i a la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya .

Les prescripcions que s'estableixen són conformes a la Llei 7/2003 de protecció de la salut la qual en el seu títol V respecta escrupolosament les actuals competències de les administracions locals i de la Generalitat pel que fa a la salut ambiental i defineix amb concreció quines són les activitats de protecció de la salut que abasta i quina és la intervenció administrativa concreta que caldrà realitzar-hi dins d'aquest marc competencial,

TÍTOL PRIMER: DISPOSICIONS GENERALS

CAPÍTOL I: Objecte, definicions i àmbit d'aplicació

Article 1

Objecte

Aquesta ordenança té per finalitat establir les mesures necessàries de control de les poblacions de mosquits i prioritàriament de l'espècie *Aedes albopictus*, per tal de minimitzar els efectes negatius que aquests mosquits puguin ocasionar a la nostra població en tot el terme municipal de Riells i Viabrea d'acord amb la legislació estatal i autonòmica.

Definicions

Als efectes d'aquesta ordenança es defineix:

Aedes albopictus: Mosquit Tigre. És un mosquit de la família dels culícids, de color molt fosc, quasi negre, amb unes bandes característiques de color blanc platejat a les potes i una ratlla blanca al dors que baixa des del cap fins el tòrax. La seva mida oscil·la entre els 2 i els 10 mm, tot i que normalment fa uns 6 o 7 mm. Els ous són negres i ovalats, d'uns 0,5 mm de llargària i 0,16 mm d'amplada. Les larves, de dimensions entre 1 i 10 mm de llargària, triguen de 5 a 10 dies per transformar-se en pupes, i aquestes dos dies per transformar-se en adults. Les larves s'alimenten de matèria orgànica sospesa en l'aigua.

Aquesta espècie de mosquit s'ha adaptat molt bé al nostre territori, colonitzant nous hàbitats i nidificant en masses d'aigua artificials petites, estancades i tancades que els recorda el seu hàbitat original, com bidons, gerros, plats de testos, cubells, pneumàtics o altres tipus de recipients.

Larves: primera fase de desenvolupament d'un insecte en sortir de l'ou, sense ales i generalment vermiforme.

Pupes: insecte que ha passat l'estat de larva i prepara la seva darrera metamorfosi.

Aigües estancades: acumulació d'aigua que, en quedar lliurement a disposició dels insectes, aquests poden pondre-hi ous i, per tant, reproduir-se.

Perill (per a la salut i el benestar social): l'agent biològic, químic o físic, o la propietat d'un aliment, que pot provocar un efecte nociu per a la salut i per el benestar social.

Risc (per a la salut i el benestar social): la probabilitat d'un efecte nociu per a la salut i de la gravetat d'aquest efecte, com a conseqüència d'un perill en els aliments, en l'aigua o el medi, entre altres.

Article 2

Àmbit d'aplicació i usos afectats

Aquesta ordenança requereix totes les persones físiques o jurídiques que siguin propietàries o posseïdores d'espais, béns o objectes susceptibles de crear les condicions de proliferació del mosquit tigre o d'altres espècies, ubicats al municipi de Riells i Viabrea, que evitin l'abandó, definitiu o temporal, tant a l'espai públic com al privat, de contenidors, ampolles, llaunes, bosses o lones de plàstic, fonts ornamentals, ornaments de jardí, etc.) les quals puguin acumular aigua i com a conseqüència pugui reproduir-s'hi el mosquit tigre.

CAPÍTOL II: De les Obligacions

Article 3

Actuacions generals

Les persones que es trobin sotmeses dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança hauran de prendre mesures per tal que els objectes i contenidors o elements que estiguin a l'exterior no s'hi pugui acumular aigua, i en general, ajustar llurs actuacions a les prescripcions següents:

- *Buidar i posar sota cobert* tots aquells objectes i contenidors en els que s'hi pugui acumular aigua, i evitar llur inundació, per exemple invertint-los. En el cas d'elements fixes i objectes que no es puguin retirar, s'hauran de revisar atentament almenys dos cops per setmana i procedir a *eliminar qualsevol cúmul d'aigua*, netejant els recipients i evitant que es tornin a omplir. En els cas dels plats de test, quan aquests no puguin retirar-se, caldrà mantenir-los secs. Els pneumàtics s'hauran de mantenir secs i a cobert. S'ha d'evitar l'acumulació d'aigua als forats dels arbres (dessecant-los o col·locant-hi algun material que tapi el forat, no permetent que hi entri l'aigua i que no aporti pes a la soca).
- *En els casos en que es consideri imprescindible tenir algun tipus de recipient amb aigua i a l'exterior*, caldrà que aquests es mantinguin

tapats, mitjançant una *tapa o una tela mosquitera prima (malla de 2 mm de mida màxima)*. En recipients destapats (per exemple, bevedors per animals) caldrà que aquesta aigua es renovi dos cops per setmana, com a mínim. Les canaleres de recol·lecció d'aigües de les teulades han de mantenir-se netes de restes vegetals i en condicions de funcionament. Els embornals i altres desguassos terrestres que tinguin sifó, l'aigua hi haurà de ser substituïda dos cops per setmana.

- *En el cas concret de les basses o piscines*, cal actuar de forma que l'aigua que continguin no esdevingui un focus de cria de mosquits. Quan estiguin buides s'hauran de mantenir completament eixutes. En el cas de piscines plenes d'aigua, aquestes es mantindran tapades o en condicions higienicosanitàries mitjançant els tractaments de l'aigua adients per tal d'evitar la proliferació de larves de mosquit. En el cas de basses o estanys, que no tinguin depredadors naturals dels mosquits, han d'estar en condicions que no suposin focus de cria per aquests.
- Per a qualsevol altre tipus d'acumulació d'aigües no contemplat a la present ordenança, els serveis tècnics de l'Ajuntament determinaran el seu nivell de risc i les mesures correctores que caldrà prendre per evitar la reproducció del mosquit tigre així com d'altres espècies de mosquit.

Article 4.

Situacions específiques

Es consideren d'especial atenció les situacions que s'esmenten a continuació, donat que es tracta d'espais que poden contenir aigües estancades. Aquests espais caldrà que compleixin a més a més les actuacions generals especificades a l'article 3.

- *Cementiris*: tots els recipients contenidors de flors u objectes ornamentals impediran l'acumulació d'aigua lliure, accessible als mosquits que necessiten una làmina d'aigua per pondre. Per exemple, es pot mantenir la humitat mitjançant esponges o gels hidropònics, foradar els recipients per la base, o bé introduir sorres o d'altres materials com ara perlita que permetin la presència d'aigua però la facin inaccessible als mosquits.
- *Horts, solars i finques en desús*: cal mantenir aquests espais lliures de possibles focus de cria de mosquits, amb especial atenció a brossa, eines de treball i elements de mobiliari abandonats.
- *Escoles*: Els elements de joc no han de tenir aigua estancada, especialment, en èpoques de vacances. En cas d'existència de pneumàtics, destinats al jocs, aquests han de mantenir-se secs, preferentment mitjançant perforació o semi-enterrats en posició vertical.

- *Tallers mecànics i pneumàtics:* Els professionals del sector de l'automoció o d'altres que per la seva activitat substitueixen pneumàtics de vehicles estaran obligats a mantenir les cobertes substituïdes a sota de cobert a l'espera que siguin recollides pels gestors de residus. En els casos que es justifiqui adequadament la impossibilitat de fer-ho així, s'acceptarà el seu manteniment a l'aire lliure amb la condició imprescindible que els pneumàtics estiguin coberts per lona impermeable que n'impossibiliti la inundació. La mateixa condició s'aplicarà als pneumàtics que puguin existir a les deixalleries o altres magatzems. Els pneumàtics no seran acceptables en cap cas a cap punt del terme municipal per ser utilitzats com a elements de fixació de plàstics o lones.
- *Solars buits i edificis:* Els solars i tots els edificis de Riells i Viabrea, hauran d'observar condicions de salubritat a fi d'evitar la propagació incontrolada de mosquits i altres tipus d'infecció parasitària.
- *Altres espais susceptibles d'atenció especial són els centres de jardineria i determinades activitats comercials i industrials* que puguin acumular aigua i en les que cal vigilància periòdica per evitar la proliferació dels mosquits. En aquests àmbits, el control dels possibles focus de cria de mosquits ha d'incorporar-se amb caràcter obligatori als plans interns de seguretat i higiene de les empreses.

TÍTOL SEGON: CONTROL I INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA

CAPÍTOL I: De la informació a l'autoritat sanitària.

Article 5

En el cas que els titulars d'instal·lacions, establiments o dependències detectin l'existència de riscos per a la salut per una possible proliferació o propagació de mosquits, i en particular del mosquit tigre, n'han d'informar immediatament l'autoritat sanitària corresponent i procedir si escau a retirar de l'espai, els bens u objectes que segons aquesta ordenança puguin suposar una font de risc.

CAPÍTOL II: De la intervenció administrativa

Article 6

1. La inspecció

L'Ajuntament de Riells i Viabrea, en l'exercici de les seves competències respectives, haurà de dur a terme les inspeccions necessàries per al compliment de les disposicions establertes en aquesta ordenança, així com d'altres normatives específiques, per tal de preservar la salut de la seva població de l'existència de mosquits, i en particular del mosquit tigre dins del seu àmbit territorial.

2. Control de les actuacions

a. L'actuació inspectora podrà ser realitzada pels tècnics municipals designats a l'efecte, pels funcionaris del cos de vigilants local o per personal d'entitats supramunicipals que tinguin la condició d'agents de l'autoritat sanitària en funcions d'assistència tècnica al municipi, els quals podran, acreditats degudament i en el compliment de les seves funcions, accedir a qualsevol lloc, instal·lació o dependència, de titularitat pública o privada, així com ordenar que les persones obligades, adoptin les mesures necessàries per a la prevenció o per al restabliment de les condicions que evitin la proliferació i/o la propagació de mosquits, i en particular del mosquit tigre.

En el supòsit d'entrada a domicilis, es requerirà el previ consentiment del titular, o bé aquesta es podrà realitzar mitjançant una resolució judicial autoritzant-la.

Finalitzada la inspecció, els inspectors lliuraran còpia de l'acta d'inspecció al titular o persona responsable que es trobi en aquell moment en les dependències o instal·lació.

b. Les persones que fa referència l'article 2 resten obligades durant la inspecció, a facilitar informació exacta i veraç de llurs espais, béns i objectes afectats pels preceptes d'aquesta ordenança i permetre el correcte exercici de l'activitat inspectora.

c. En exercici de les funcions respectives, els inspectors podran sol·licitar el suport, l'auxili i la col·laboració d'altres inspectors de protecció de la salut i d'altres agents de l'autoritat que tinguin encomanades funcions de seguretat.

3. Mesures cautelars

1. En el cas d'incompliment per part dels obligats, els tècnics inspectors aixecaran acta dels fets, que servirà de base per a la determinació d'una possible infracció conforme als preceptes establerts en la present ordenança, amb la consegüent incoació de l'expedient sancionador, sense perjudici què, com a conseqüència de les activitats d'inspecció i control es comprovi que hi ha un risc per a la salut de la població, o indicis raonables, per a que aquests considerin necessària una intervenció immediata. En aquests casos l'Ajuntament podrà adoptar les mesures cautelars i actuacions que consideri oportunes amb la finalitat de corregir les deficiències detectades.

2. Les mesures cautelars s'ajustaran a la intensitat, a la proporcionalitat i seran les adequades als objectius que es pretengui garantir en cada supòsit.

3. La durada de les mesures cautelars no ha d'excedir el que exigeix la situació de risc que les justifica i, en cap cas, aquestes mesures no es poden mantenir provisionalment més de divuit mesos.

TÍTOL TERCER: DEL RÈGIM SANCIONADOR

CAPÍTOL I: Del procediment sancionador i de l'exercici de la potestat sancionadora

Article 7

1. Procediment sancionador. Principis generals

El procediment sancionador s'ajustarà a les disposicions legals relatives al procediment administratiu, als principis establerts en la Llei 30/1992, LRJPAC, de 26 de novembre, i al procediment establert en el Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya amb les especificacions corresponents establertes a la Llei 7/2003, de 25 d'abril, de protecció de la salut de Catalunya.

2. Competència per a sancionar

- Correspon als ens locals municipals a tenor de l'establert en aquesta ordenança, l'exercici de la potestat sancionadora dins del seu àmbit territorial i en l'exercici de les seves competències.

- L'alcalde i el ple podran delegar o desconcentrar les seves competències en altres òrgans de la corporació en els termes i condicions fixats per la normativa de règim local, i si és el cas, per la normativa bàsica sobre règim jurídic de les administracions públiques.

- Els ens locals podran encomanar a l'Agència de Protecció de la Salut, mitjançant els convenis pertinents, la gestió de la instrucció d'expedients sancionadors en l'àmbit de llurs competències. La formalització d'aquest encàrrec no altera en cap cas, la titularitat de la potestat sancionadora que correspon a l'òrgan local competent en la matèria.

CAPÍTOL II: De les infraccions

Article 8

Infraccions

Es considerarà infracció, les accions i omissions antijurídiques tipificades en aquesta ordenança i en les demés disposicions específiques dictades sobre aquesta matèria que seran objecte de les sancions administratives corresponents, prèvia instrucció de l'oportú expedient.

Seran responsables de les infraccions administratives tipificades en la present ordenança totes aquelles persones, siguin naturals o jurídiques, que hagin participat, per acció o per omissió, en la comissió del fet infractor.

Article 9

Criteris per a la qualificació de les infraccions

Les infraccions es qualifiquen com a lleus, greus o molt greus, tenint en compte els criteris de risc per a la salut, la quantia de l'eventual benefici obtingut, el grau d'intencionalitat, la gravetat de l'alteració sanitària i social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència. Aquest criteris poden ésser valorats separatament o conjuntament.

Article 10

Qualificació de les infraccions

1. En funció dels criteris establerts a l'article 9, es consideren infraccions *lleus*:

- Les comeses per simple irregularitat en l'observança d'aquesta ordenança .
- L'incompliment dels requeriments específics que formulin els tècnics inspectors sense repercussió directa en la salut.
- Les comeses per simple negligència, sempre que l'alteració o el risc sanitari produïts hagin estat d'escassa incidència.
- Tenir aigua estancada amb larves o pupes de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article 3 d'aquesta ordenança.

2. Es consideren infraccions *greus*:

- Les que reben expressament aquesta qualificació segons la normativa específica aplicable en cada cas, quan tenen repercussió en la salut.
- La reincidència en la comissió d'infraccions lleus, en el període dels dos anys anteriors
- Les que són concurrents amb altres infraccions sanitàries lleus, o han servit per facilitar-les o encobrir-les.
- Les que produeixin un risc o dany greu per a la salut.

3. Es consideren infraccions *molt greus*:

- Les que reben expressament aquesta qualificació segons la normativa específica aplicable en cada cas, quan tenen transcendència en la salut.
- La reincidència en la comissió d'infraccions greus en el període de cinc anys anteriors.
- Les que són concurrents amb altres infraccions sanitàries greus, o han servit per facilitar-les o encobrir-les.
- Les que produeixin un risc o dany molt greu per a la salut.

CAPÍTOL III: De les sancions

Article 11

Sancions

Les infraccions a que fa referència l'article 10 d'aquesta ordenança, han d'esser sancionades amb multes, d'acord amb la gradació següent:

Infraccions lleus, fins a 200,-€

Infraccions greus, de 201 a 600,-€

Infraccions molt greus, de 601 a 1.500,-€

Article 12

Òrgans competents de l'Administració local per a imposar les sancions

En l'àmbit municipal, l'alcalde o alcaldessa és competent per a imposar les sancions de fins a 100.000 euros, i el ple de la corporació és competent per a imposar les sancions de fins a 300.000 euros, i en cas que es superés aquesta quantia s'haurà de remetre's l'expedient sancionador a l'òrgan competent.

Article 13

Graduació i atenuació de les sancions

Per a la determinació de la quantia de la sanció, l'ajuntament tindrà en compte la deguda adequació entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció imposada, tenint especial consideració per a la graduació de la sanció l'existència d'intencionalitat o reiteració i la natura dels perjudicis causats.

Article 14

Apreciació de delictes o falta

Si en el decurs de la tramitació del procediment sancionador s'apreciés que determinats fets poden ser constitutius de delictes o falta penal, l'instructor ho notificarà immediatament a l'Alcalde, el qual passarà el tant de culpa al Ministeri Fiscal. Un cop l'autoritat judicial hagi incoat el procés penal que correspongui, si hi ha identitat de subjecte, fet i fonament haurà de suspendre el procediment administratiu.

Article 15

De les multes coercitives

1. L' Ajuntament a l'efecte de garantir l'aplicació i l'eficàcia de les mesures cautelars, un cop fet l'oportú requeriment, podrà imposar reiterades multes coercitives.
2. El termini assenyalat en el requeriment ha d'ésser, en qualsevol cas, suficient per al compliment de l'obligació què es tracti i al mateix temps, el necessari per evitar la producció de perjudicis majors en cas de no executar l'obligació requerida.
3. En cas d'incompliment es podran efectuar requeriments successius fins a un màxim de tres.
4. La multa coercitiva és independent de les sancions que pugui imposar-se amb tal finalitat i compatible amb elles.

Article 16

De l'execució subsidiària

1. En el compliment de l'establert en la present ordenança, quan es tracti d'obligacions que no siguin personalíssimes i es puguin realitzar per subjectes diferents als obligats, L'Ajuntament, seguint el procediment corresponent, podrà executar aquestes obligacions per si mateix o mitjançant les persones que determini.
2. L'import de les despeses, els possibles danys i perjudicis aniran a càrrec dels obligats.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

En tot allò que no estigui previst en aquesta ordenança, s'estarà al que prevegin les ordenances reguladores corresponents i sense perjudici de l'establert per altres normes sectorials.

AJUNTAMENT DE
RIELLS I VIABREA

Segona

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta ordenança s'hauran d'adaptar les altres ordenances i reglaments municipals que regulin matèries que s'oposin a les prescripcions d'aquesta.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta ordenança que consta de 16 articles, una disposició addicional única i una disposició final, va ser aprovada inicialment pel ple municipal en sessió del 01/09/2008 i definitivament al ple en sessió 07/11/2016.